

Szám.

akodva
helyet,
j tanár
z előb-
intett:
nyeljen.

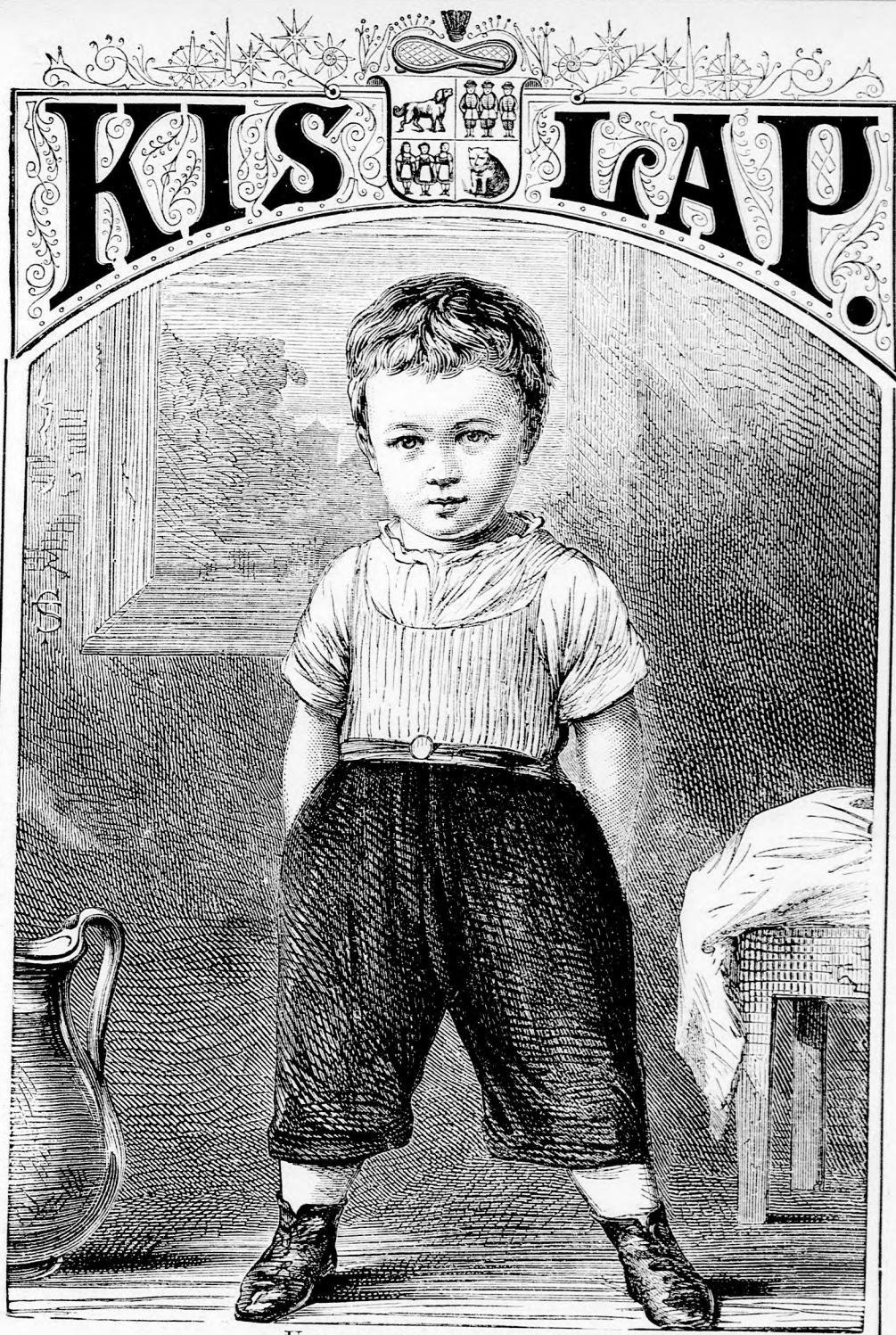
napról-
g ros-
mégis
magát.
r nagy
kor az
t a bá-

ezután
alálta.
mulás.
ember
Ro-Gó
s min-
si ki-
sokat
nárt, a
alálni.
t.

evette
nyit

ó, ne
lálom.
gnad-
tarom
mert
l: az
nem
i, még

épület.
ulat.

ÚJ RUHA. (Lásd a 108. lapon.)

XXIX. kötet, 7. szám.

Ára negyedévre 1 frt 40 kr.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1885. augusztus 16-án.

A SZERETET ÚTJA.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

LYENFORMÁN mindenki meg volt elégedve, csak Teréz nem. De még valaki volt, a ki egy kicsit elégedetlenkedett, ez pedig Andor volt. Eddig hozzá, volt szokva hogy folyvást atyjával járt-kelt, beszélgetett, mikor csak egy kis szabad idejük volt. Most csak keveset lehetett együtt vele, mert apja nem vihette magával sokféle dolgaiban, mikor a nagy gazdaságban járt, vagy a szomszéd birtokosoknál látogatásokat tett, vagy pedig az öreg nagyapánál időzött.

— Ez mind nem gyermeknek való, — mondá.

Andornak eleinte szórakozást nyújtott, hogy bejárta a kastélyt, kertet, a környéket. Volt is ott látni való nagyon sok és Andor, ki okos fiu volt, bele is nyugodott volna a dolgok ilyen rendjébe, sőt egészen boldog is lett volna, ha Teréz nyájásabb és ha játszótársa akart volna lenni. Nem mult Andoron, ha nem játszottak együtt. Mert Andor többször megpróbálta, hogy barátságot kössenek, de Teréz mindannyiszor elfordult tőle.

— Sebaj, majd megváltozik, — gondolá Andor. — Nem szabad elfelejtenem apácskám intését. Teréz most még nagyon bánkódik atyja után, de lassacskán majd másképp lesz.

De biz' az nem lett másképp s minél inkább rajta volt Andor, hogy mint jó rokonok éljenek együtt, Teréz annál makacsabbul kimutatta, hogy nem szereti. Ha a kertben sétáltak, messze elkerülte,

hogy ne is találkozzanak. Ha Matild kisasszony hívta Andort, hogy együtt sétáljanak, Teréz rögtön elfutott. Az istállóban most már két kis ponylovacska volt: Csillag és Szellő. Andor hamar megtanult lovagolni, de mihelyt arról volt szó, hogy együtt lovagoljanak ki, Teréz azonnal kijelentette, hogy nincs kedve, ha megy, csak maga megy. Így hát Andor a nap legnagyobb részét egyedül bolyongva töltötte s ha beléfáradt, könyvet vett elő és olvasgatott. Már szinte kívánta, hogy megérkezzék a nevelő, a kivel majd tanulni fog. Mert atyja és nagyatyja ugy határozták, hogy otthon fogja folytatni a tanulást. De most épen szünidő következett, a nevelő csak pár hét múlva fog megérkezni.

— Addig mulathatsz kedvedre, — mondá a nagyapa. — Teréz nagyon vig és pajkos tud lenni, ha akar.

— Az ám, gyönyörű mulatság! — gondolá Andor. — Szinte szeretném, ha megint ott volnék a szegény kántorlakban, hol apácskával oly kedvesen elcsevegtük, elmuzsikálgattuk az időt. Csak legalább ez a Teréz ne volna itt. Már szinte bosszant, ha látom azt a finyáskodó, durcázskodó leányt.

Ilyet gondolt akárhányszor, de mondani nem mondta, jól tudván, hogy atyját ezzel nagyon megbántaná. Hanem mikor újra meg újra hiába próbált barátságosabb szót nyerni hugoescskájától, végre megsokalta.

— Jól van, bánom is én! — gondolá. — Ha te ugy, én is ugy.

Nem bántotta ugyan azután sem Terézt, de nem is kereste a kedvét, sőt

egy kicsit daczolt is vele. Boszuságában nem gondolta meg, hogy ez aligha fér meg azzal, a mit atyja tanácsolt neki, hogy ez nem a szeretet útja. Csakhamar kezdte is tapasztalni, hogy így nem sokkal jobban megy a dolog.

A kertben sétálva, egy csinos lugas-hoz ért s oda ült be olvasgatni. Alig volt ott néhány perczig, mikor nagy sebbel-lobbal jött Teréz is, oly hirtelen rontva be, hogy Andort csak akkor vette észre, mikor már mellette állt. Ha messziről látja, bizonyosan oda sem megy, de most már nem akart távozni, nehogy Andor azt higye, hogy előle hátrált meg. Inkább el akarta Andort üzni s ezért haragosan mondá:

— Hát te hogy mered az én lugasomat elfoglalni? Ez az én helyem, itt neked semmi keresni valód.

— Csak épen anyi, mint neked.

— Nem igaz! Ezt a lugost az én apácskám csináltatta, ez az enyém.

— Ugyan ne fecsegj ilyen oktalanságot. Nem az enyém és nem is a tied itt semmi.

Andor ezzel, bár akaratlanul, szörnyen elkeserítette hugoskáját. Hogy is ne! Hiszen a kis királyné azelőtt szokva volt hozzá, hogy minden az övé legyen, a mit akart. Ha a nagy kastélyra mondta volna, hogy az övé, atyja még azt is rámondta volna. És ime, most még ezt a kis lugast is el akarják vitatni tőle. Mérgében szinte nekivörösödve kiáltá tehát:

— Nem az enyém semmi? Hát a tiétek, ugy-e? Azelőtt minden az enyém volt, hanem ti ide jöttetek és mindent elvesztek tőlem! Oh, bár csak soha se

jöttetek volna ide! Azelőtt boldog voltam, most pedig még a lugasomból is kiűztök! Gonosz emberek vagytok, te is, az atyád is!

— Az nem igaz, — pattant föl Andor. — Az én apácskám a legjobb ember a világon és én is jó barátságban akartam lenni veled, de te vagy a gonosz és most már nem törődöm veled többet.

— Annál jobb, mert én is gyűlöllek, tudod!

— Akkor hát menj innen!

— Nem megyek! Ez az én lugosom, én itt akarok lenni s neked kell innen takarodnod! Menj!

És hirtelen meglökte a széket, melyen Andor hintálózva ült. A szék fölfordult s Andor a földre esett, még pedig oly veszedelmesen, hogy a fejét erősen beleütötte a lugos egyik vasoszlopába. Egy pillanatig szinte kábultan feküdt ott, Teréz pedig ijedten bámult rá, mert az már mégsem volt szándéka, hogy Andornak valami baja essék. Andor azonban pár pillanat múlva fölkel s Teréz, mikor látta, hogy nagyobb szerencsétlenség nem történt, megátalkodottan elfordult és elment.

Andor, ámbár feje vérezett és nagyon fájt, hamarosan arra gondolt, hogy utána szalad és jól megöklözi. De aztán mégsem tette.

— Eh mit, csak nem fogok leánynyal viaskodni, — mondá magában.

Bement szobájába, hogy megmossa véres fejét. Nem is akart szólni senkinek a történetekről, de a tornáczon épen atyjával találkozott, a ki persze mindjárt valla-tóra fogta, hogy mi történt?

— Csekélység, kedves apa... eles-tem...

— Hogyan eshettél oly nagyot? Csak nem keveredtél valami oktalan pajkos esinybe?

— Oh dehogy...

— Akkor hát mondd meg, mi történt. Tudod, hogy előttem semmit sem szabad titkolnod.

— Jobb szerettem volna meg nem mondani, apácskám... Teréz taszitott föl a székkal.

— Ejnye fi-am! Hát így követed intésemet! Pörölsz, dulakodol velem!

— Tehetek én róla! — felelé Andor türelmetlenül. — Ő jött oda hozzám pörölni, még téged is szidalmazott...

— És te haragosan feleltél, ugy-e? Elfelejtetted, hogy Teréz árva, hogy meg kell nyerni szeretetét, bizalmát, mert csak úgy fogja magát igazán testvérednek érezni.

Andor nagyot sohajtott. Nagyon szép az, a mit atya beszél, de hát az ember csak nem türheti el egy olyan oktalan leány minden szeszélyét. Mivel azonban atya ismét komolyan inté, hát rászánta magát Andor, hogy Isten neki, majd uralkodni fog magán. Hanem, az igazat

megvallva, maga sem igen bizott már magában, mert most már valóban haragudott.

Mig azonban Andor legalább iparkodott nyájásnak lenni, Teréz épenséggel nem gondolt effélére, sőt napról napra duzzogóbb, makranczosabb lett. Azt semmikép sem akarta belátni, hogy ha György bácsi valamit megtilt vagy parancsol,

az csak javára való, mert hiszen a bácsi jobban tudja azt megítélni; Teréz csak arra gondolt, hogy azelőtt, mikor még kis királyné volt a kastélyban, ilyesmi nem történt vele, akkor minden kívánsága teljesült; most csak azért nem teljesül, mert nem szeretik; bántani, kinozni akarják. És

mert így gondolkozott, durezásan, köszönet nélkül fogadott mindent, nem látta, hogy György bácsi gyakran szinte elszomorodva néz rá, de azért mindig változatlan szelidséggel, gyöngéd szeretettel bánik vele. Néha, mikor csak közelre lovagolt ki Kartai, magával vitte Andort is, a ki már jól megülte a kis Csillag ponyt; Kartai sokszor hívta Terézt is, de ez soha

SZORGOS MISI ÉS REST PALI.

Szomorú história 15 képen.

(Vége.)

És a mint pihenget, még valami jót lát:

Majstr'uram palackját, benne jó borókat.

sem ment, hanem inkább külön lovagolt ki az öreg János lovászszal.

Egy reggel ismét eszébe jutott, hogy kilovagol s odaszaladt az istállóhoz, parancsoló hangon kiáltva:

— János, nyergelje meg a lovacskámat, kilovagolunk.

— Nem lehet, kisasszony, — felelé az öreg lovász.

— Micsoda? Nem lehet? De én akarom!

— Már hiába, mégsem lehet, mert a Szellő megráncidította a lábát, vagy két napig kimélni kell.

— No's, hát nyergelje meg Csillagot.

— Azon az Andor urfi lovagolt ki.

Teréz lábával dobantott.

— Minek engedte, ha tudta, hogy Szellő beteg? Azért van két lovacska, hogy ha az egyik beteg, itt legyen a másik.

Az öreg lovász nem esett ki a sodrából, hanem nyugodtan felelé:

— Bocsnat, kisasszonykám, nincs két lova. Ki van adva a parancs, hogy az egyik lovacska a kisasszonyé, a másik az Andor urfié. A kiasszony választotta, hogy Szellőt tartja magának. Ha Csillagnak esett volna baja, Andor urfi bizonyosan nem kívánna a Szellőn lovagolni.

Teréz boszusan fordult el, mert ugy titokban érezte, hogy az öregnek igaza van; mert hiszen az egyik lovacskát már György bácsi vette; de a kis királyné nem tudta azt elképzelni, hogy ne legyen az övé, a mire kedve van. Duzzogva ment be Matild kisasszonyhoz, de ott hamar elfelejtette haragját, mert kedves hírt hallott Palikáról, a nevelőnő beteges kis testvéréről, kit Teréz ismeretlenül is pártfogásába vett. Kartai György szintén hal-

lott a fiúcskáról és jóságosan mindjárt így szólt:

— Mit gondolsz, Matild kisasszony, nem volna jó, ha a fiu itt a szabad levegőn töltene pár hónapot? Hozassuk ide, majd megerősödik.

A nevelőnő azonnal intéz-

kedett, hogy testvérét ide hozzák. Teréz ennek nagyon megörült, mert előre bizonyos volt benne, hogy Palika az ő barátja és játszótársa lesz. Csak az boszantotta, hogy a jótettet nem ő, hanem a bácsi mivelte a szegény fiúcskával. Neki, az igaz, eszébe sem jutott, de ha eszébe jutott volna is, nem kérte volna a bácsit, hogy hozassák ide Palikát. A nagyapához meg hiába megy, mert az mindenre csak azt feleli:

— Menjetek a György fiamhoz, majd ő intézkedik.

*Ezt meg kell kóstolni! Meg is teszi nyomban,
Görbén nézi még a holló is suttymban.*

Végre is azonban mindegy volt, akárhogy történt, elég az, hogy Palika el fog jönni. Ez szinte jókedvűvé tette Terézt, míg az ebédnél újra nem látta György bácsit és Andort. Kartai szokott nyájaságával kérdezte, mit csinált délelőtt a lezke után, volt-e lovagolni.

— Hogy lettem volna, mikor Andor ült a Csillagon. — felelé Teréz mérgesen.

— Ott van a Szellő, azt szeretted jobban. — mondá Kartai szeliden, mintha észre sem vette volna az illetlen hangot.

— Igen, de Szellő beteg; tudták jól, hogy beteg és így én ki nem mehetek, mégis Andor ült a Csillagra.

Ezt már olyan goromba hangon mondta, hogy a nevelő szinte ijedten utasította rendre; ő reá van a leányka bizva, mit fognak róla gondolni, ha ilyennek neveli! Szépet nem is gondoltak, legalább Andor nem, mert indulatosan föl pattanva, mondá:

— Nem tudtam, hogy a te lovacskád beteg... de ha tudtam volna is, én azért használhatom az enyémet, semmi közöd hozzá.

Kartai elkomolyodott s egy pillanattig meglátszott, hogy majdnem ő is azt

akarta volna mondani, a mit Andor. De aztán mégsem azt mondta, hanem egészen nyugodtan, nyájasan így szólt:

— Kedves leányom, jól nevelt uri leányhoz nem illik olyan hangon beszélni, mint a hogy te most beszéltél. Valóban nem tudtuk, hogy a te lovacskád beteg. Andornak igaza van ugyan, hogy neki még akkor is joga lett volna a maga lovacskájához, de ha én tudom a dolgot, ha nekem előre szólsz, hogy szeretnél

kilovagolni, akkor intézkedtem volna, hogy Andor hamarabb hazatérjen és a lovacska egy kis pihenés után rendelkezésedre álljon. Jó akarattal mindent el lehet igazítani. Ezentul majd osztotok a Csillagon.

Teréz szögyenkezve sü-

tötte le szemét. Érezte ő nagyon jól, hogy illetlenül, sértőleg szólt s szerette volna, ha a bácsi keményen megpirongatja, mert akkor elhitette volna magával, hogy van joga makranczoskodni. De mikor a bácsi oly szeliden, szeretettel szól, mit tegyen? Bocsánatot kellene kérnie, de ezt nem teszi, csak azért sem.

Andort is észre térítette atyja nemes jósága s elfeledve haragját, délután Terézhez ment.

*Igy né, holló pajtás! Ez már pompás élet!
Nincs olyan kis király, a kivel cseréljek.*

— Csillag mostanig már kipihent, most te lovagolj ki.

— Nem megyek. Csillag a tied, nem kell.

— Azé, a kinek apácskám adja. Legyen már eszed, no. Csak rajtad áll, hogy szépen testvérileg megosztoznunk mindenben.

— De én nem akarok testvéred lenni. Te nem vagy a testvérem, nem is leszel, nem szeretlek, nem is akarlak szeretni.

— Ha nem akarsz, hogy testvérek legyünk, hát nem leszünk, — felelé Andor újra megboszankodva. — Ha pedig te nem szeretsz, no mondhatom, én sem sok szeretni valót találok rajtad. Nem is tudom, hogy szerethett valaki va-

laha, mért neveztek el kis királynénak. Inkább rád illenék, ha kis boszorkánynak neveznének.

— Oh, tudom, még a nevemet is szeretné elvenni, ugy-e, mert most már te vagy itt a kis király. De majd lesz azért valaki, a ki mégis engem fog szeretni, nem téged.

(Folytatása következik.)

A GYURKA HUSZASKÁJA.

— Beszélyke. —

NYÁRON egy fürdőhelyen időztem. Szép bércezes vidék s a fürdőből nagy kirándulásokat tettünk a környékre, a szép sziklás tájakra. Különösen kedvencz helyünk volt egy kristálytiszta vizü hegyi tó, melynek napfényes időben egészen a fenekére lehetett látni s ott a legkisebb kavicsot is meg lehetett különböztetni.

A tó partján mindig ácsorgott néhány gyerkőcs csak hamar megtudtam, miért.

— Tessék krajezárt dobni a vízbe, fölhozom! — mondogatá mind-egyik, mihelyt vendég jelent meg a tónál.

A vendégek sokat mulattak

ezzel. Bedobtak a vízbe nemcsak krajezárt, hanem négykrajezáróst vagy éppen tizeskét is és a fiuk aztán szaporán a víz alá buktak, fölhozták. Azé volt a pénz, a ki megtalálta a tó fenekén.

Négy ilyen buvár ficzko leste ekkép ott a jó szerencsét. Palkó volt köztük a legnagyobb és legügyesebb, de a többieknek meg az volt az előnyük, hogy fürgébbek voltak, különösen a legkisebbik, Misi. Keményen versenyeztek egymással,

Végre, végre ismét a munkához kezdte,
Hajh! de nagyon nehéz lett a feje, keze.

akárhányszor pedig össze is pöröltek, sőt még a vendégek láttára is hajba kaptak, hogy ki menjen a vízbe a krajezárért. Hanem ilyen dulakodás nem vált hasznukra, mert a vendégek megharagudtak.

— No ha ti így civakodtok, akkor egyik sem kap semmit, mondták többször.

Ez már nem jó dolog volt s egy napon Jankó így szólt pajtásaihoz:

— Tudjátok mit? Ne viaskodjunk mi egymással, hanem kössünk szövetséget.

Ki mit keres, mind egy közös pénztárba adja és este mindig egyenlően megosztozunk.

— Ez nagyon jó lesz, — mondá Gyurka.

— Én ráállok.

— Én is, — tévé hozzá Misike. — De kire bizzuk a pénzt?

— Hát Palkóra, ő a legnagyobb.

— Jól van, — mondá Palkó. — Elvállalom és ígérem, hogy hűségesen fogom a pénzt kezelni, de aztán ti is becsületesen járjatok el, mindenki hűségesen adja ide, a mit kapott.

Megígérték mindnyájan és ettől fogva szövetséges társak voltak. Palkó csakhogy igen becsületes pénztárnok volt, a mit egész nap gyűjtöttek este hűségesen megosztotta négy részre. Mindig jutott pár krajezár mindegyiknek s ők ennek is

örültek, mert nagyon szegény gyerekek voltak. Hanem Palkó arra is vigyázott, hogy a többiek is becsületesen tartsák meg adott szavukat. És nagyon sajnálom, de meg kell vallanom, hogy erre szükség is volt és senki sem bánta meg jobban, mint Misike.

Csakhogy nem rajta kezdődött a sor. Gyurka volt az első, a ki rá akarta szedni szövetséges társait. Egyszer egy ur négykrajezárrost dobott a tó fenekére és Gyurka hozta föl. Csakhogy az a csoda történt, hogy

mire felhozta, hát egykrajezáros lett a négyesből. Igen ám, de Palkót nem lehetett olyan könnyen rászedni. Az uri vendégek előtt nem szólt semmit, de mikor ezek eltávoztak, nyakon csipte Gyurkát.

— No, most add ide a négy-

krajezárrost.

— Miféle négykrajezárrost? Egész nap sem láttam ilyen nagy pénzt.

— Dehogy nem. Az a magas ősz uri ember négykrajezárrost dobott a vízbe, te pedig mikor fölhoztad, csak egykrajezárrost adtál. Láttam jól mindent, hát csak ide vele.

Gyurka újra kezdte bizonygatni, hogy csak egy krajezárrost kapott, de Palkó nem sokat czerimoniázott.

Az asztal szélére könyököl és alszik...

Hej! pedig a majster szava kiut már hallszik.

— Gyertek ide fiúk! — intett Jankónak és Misikének. — Fogjátok meg jól, majd én megmotozom.

Gyurka kézzel-lábbal kapálózott, de az nem használt semmit. Erősen fogták s Palkó megtalálta nagy keresés után a pénzt, még pedig a Gyurka sipkája bélésében. Mikor kijött a vizből, akkor nagy hirtelen dugta oda. Megvallotta és ígérte hogy soha sem teszi többé.

Megbocsátottak Gyurkának és a társaság dolgai igen jól folytak tovább. Mióta Gyurka annyira pórnul járt, mindegyik hűségesen beadta a maga keresményét a közös pénztárba és nem bánta meg. Mert megtörtént ugyan néha, hogy egyik vagy másik egymaga többet keresett, mint a mennyi aztán este az osztozkodásnál jutott neki; igen ám, de máskor meg nem keresett semmit és

este mégis kapott, mert a többiek kerestek és ebből jutott annak is, a kinek nem volt szerencséje.

Belátták ezt mindnyájan, csak Gyurka nem. Neki akárhányszor nehezére esett, hogy odaadja a pénzt Palkónak. Egyszer pedig végre semmikép sem tudta rászánni magát, mert hát olyan nagy pénz volt, a melyet még csak keveset látott. Az ám, egy valóságos ezüst huszkrajczáros.

Valami jókedvű előkelő ur sétált arra és látva az ügyes ficzkók bukdácsolását, intett Gyurkának:

— No fiu, itt van egy huszkrajczáros. Ha megtalálod, tied lesz.

Persze hogy megtalálta Gyurka, de a mint jött vele kifelé, szörnyen bántotta az a gondolat, hogy ezt a gyönyörű pénzt odaadja a közös kasszába. Ezt ő maga akarta birni, mert ilyen kincse még soha sem volt. De hogy titkolja el társai előtt?

Az első példájából tudta, hogy ha magánál tartja, megtalálják és erővel is elveszik tőle.

— Oh, rászédem én őket, — gondolá. — Itt a parton visszadobom a vízbe és jól megjegyzem magamnak a helyet, azután pedig azt mondom, hogy nem találtam meg. Később idejövök és előkeresem.

Ugy is tett. A viz szélén rázogatta

magát, mintha a vizet rázná magáról, aztán kiment a partra és szomorú arccal azt mondta, hogy nem találta meg a pénzdarabot.

— Akkor hát ügyetlen ficzkó vagy, — szólt az idegen ur és odább sétált.

De Palkó, a ki rendet tartott a szövetségben, nem hitte el oly könnyen. Elővette a ravaszkodót:

— Gyurka, ide azzal a huszassal.

Nem sokára hallszik még egyéb valami:

Majstr' uram lábszija — ordít most Rest Pali!

— Mondtam már, hogy nem talál-
tam meg.

— Csakhogy az nem igaz ám.

— Ha nem hiszitek, keressétek
rajtam.

Meg is tették, hanem persze nem
találtak semmit. Palkó azonban nem
hagyta annyiban.

— Akkor hát eldobtad, mikor kijöt-
tél a vízből. Tudom hol volt. Megtaláljuk.

És Gyurka nagy ijedelmére és szo-
moruságára csak-
ugyan megtalálták.
Azután nem szóltak
semmit a rajtakapott
csalónak, csak este
felé, mielőtt oszto-
zásra került a sor, a
többi három félrevo-
nult és egy kis ideig
tanácskozott. Mikor
aztán rendes módon
megosztottak, Palkó
odaadta Gyurkának
a részét és hozzá még
az ezüst huszast is,
de így szólt:

— Itt van az ezüst huszas, nekünk
nem kell belőle semmi. Hanem mától
fogva nem vagy többé a társaságunkban és
ha csak közel is mersz jönni, elverünk.

Gyurka könyörgésre fogta a dolgot,
de Palkó nem tágitott.

— A ki szövetségbe áll és szavát
adja, aztán mégis rá akarja szedni szövet-
séges pajtásait, az nem érdemel bocsána-
tot. Egyszer megbocsátottunk, másodszor
is meg akartál csalni. Ezt nem bocsátjuk
meg. Pusztulj közülünk.

És e naptól fogva Gyurka csak
messziről nézegette a helyet, hol azelőtt
mindennap szép pénzeeskét keresett. Ha
közeledni mert, elüzték. A huszaskája
megvolt, de mit ért az? Belátta, hogy a
pillanatnyi haszonért elvesztette a tartós
nagy nyereséget, mert a többi három hű
szövetséges annyit keresett, hogy akár
egész maroknyi huszast is válthatott.

Nem tudom, megbocsátottak-e neki
később, de azt tudom, hogy Gyurka nem fog
többé efféle csalást
próbálni, mert meg-
győződött, hogy a ki
nem cselekszik becsü-
letesen, az nemcsak
csuffá lesz, hanem
előbb utóbb maga
vallja kárát.

*Sajog a szíj nyoma, könyvei potyognak,
Bus emléket őrzi Pali e dolognak.*

AZ ENYÉM ÉS A TIED.

— Állatmese. —

Az udvar szárnyas
és nem szárnyas,
két és négy lábú álla-
taiközt nagy feltűnést

okozott a Villám agár esete. Kegyetlen
verést kapott a szegény pajtás, még most
is ott vinnyog valahol hátul egy sarokban.

Bundás, a vén házörző eb, fejcsó-
válva állt a házikója előtt. Oda gyűltek
köréje a pöttyös tyúk, a czicza s más min-
denféle házi jószág, figyelmesen hallgatva,
a mint magyarázgatta a Villám agár
kellemetlen esetét. Mondom, figyelmesen
hallgatták, mert Bundásnak nagy volt a
tekintélye s ha ő beszélt, senki sem merte
megzavarni. Beszélni pedig nagyon sze-
retett, mert büszke volt rá, hogy olyan
áhitattal hallgatják.

— Az már bizonyos, kedves barátim, hogy szegény Villám pajtásunk kissé túlságosan meglakolt. Mert hiszen nem mondom én, hogy lopni szabad... Isten mentsen! Tudom én, hogy ez csuf dolog, nekem épen az a hivatalos kötelességem, hogy az effélét megakadályozzam. De hát mégis van különbség lopás meg lopás közt... néha a körülmények olyanok... ugy-e Cizca koma, hiszen néha rajtad is megesik.

— Az ám... néha olyan furcsán esik, hogy megesik, — felelé a cizca akadozva.

— Persze! Lássuk csak, hogy volt a mi Villám-pajtásunk dolga. Éhes volt, nagyon éhes volt s a mint erre-arra járt, nyitva találta a konyha ajtaját. Bement. Ott látta a húst az asztalon. Nagy volt a kísértés, nem tudott ellenállni, az éhség gyötörte, — bekapta a húst. Igen ám, de megtörténhetett volna-e ez, ha a szakácsné pontosan teljesíti kötelességét, ha nem hagyja nyitva az ajtót és nem hagyja őrizet nélkül

a húst? Nem, akkor ez nem történt volna meg. Tehát fele részben a szakácsné a hibás és a mi szegény Villám pajtásunk nem érdemelt büntetést.

— Igaz! Nagyon bölcsen beszéltél! — kiálták mindnyájan.

Bundás nagyon meg volt elégedve a beszéde hatásával és visszatért a kövér konczhoz, melynek rágását az imént félbehagyta. Azaz csak visszatért volna, de a kövér koncz már nem volt ott.

— Hova lett az én ebédem? ki lopta el? — kiáltá szörnyű haraggal.

— A Bodri pajtásod járt ott, mialatt te beszéltél, — mondá a tyukoecska. — Tudom, nagyon haragszol, ha valaki félbeszakítja a beszédet, hát nem szóltam.

— Jaj a semmire valónak! Kerüljön csak elémbé, széttépem, agyon marrom! Ellopni az én jó falatomat. No megállj!

— Nem lenne igazság, ha bántanád, — mondá a tyukoecska. — Hiszen épen ugy történt, mint a Villám barátunk esetében. A mint a szakácsné nem vigyázott, ugy te sem vigyáztál, hanem beszéltél sokat és őrizetlenül hagytad a jó konczot. Bodri

pedig bizonyosan nagyon éhes volt, hát elvitte. De fele részben magad vagy a hibás.

— Az más.. mert.. mert az más! — dühöngött Bundás és haragjában szétkergette hallgatóit, de nemmagyarázta meg, hogy miért más.

A pöttyös tyukoecska pedig így szólt:

— Nem más biz az! Hanem a ki hibát és bünt mentetet, mihelyt őt magát bántották, mindjárt más-kép gondolkozik és

nem állítja többé, hogy a hiba nem érdemel büntetést.

A VITÁS ZSÁKMÁNY.

— Állatmese. —

KÉT KIS csibe állt a fal tövében. A nap melegen sütött a falra, mert nyár közepe volt.

Miért áll ott a két kis csibe? Csak nem fáztak talán? Hiszen a ki csak tehetta, menekült az árnyékba.

*Szorgos Misi pedig buzgó munkájáért
Fényes piczulában méltán kapta a bért.*

Nem is fáztak ők, mentek volna is az árnyékba, de előbb egy fontos ügyet kellett elintézni. Volt ott valami a falon, azt bámulták sováran.

— Jaj de jó kövér!

— Milyen pompás falat volna!

— Ilyen kedvemre valót még soha sem láttam.

Az a pompás kövér falat pedig nem volt semmi más, mint egy nagy bogár, mely ott sütkezett a meleg napon és elszunyókált. Nem volt nagyon magasan, de mégis épen eléggé magasan, hogy a kis csibék el ne érhessek, akárhogy nyujtogatták is a nyakukat. Igen, ha már röpülni tudtak volna, könnyen megfogják. De nem tudtak.

— Várjunk egy kicsit, hátha lejebb jön.

— Jól van, várjunk. Csak félarasznival jöjjön lejebb, elérjük.

De a kövér bogárka jóízűen aludt, nem mozdult.

— Már hiába várjuk, nem mozdul. Megsülünk ezen a forró napon.

— Tudod mit? Egy kis furfanggal mégis megfoghatjuk. Ha egyikünk a másiknak a hátára áll, akkor eléri.

— Igaz a! Majd én fölkapaszodom a hátadra.

— Oh persze! Nekem jutott ez a jó terv az eszembe, hát enyém a zsákmány. Én kapaszkodom a te hátadra, majd máskor meg én segítlek téged a zsákmányhoz.

— Még csak az kellene! Én pillantottam meg először a bogarat. Enyém a zsákmány.

— De biz' az enyém! Én nem adom!

— Én sem adom!

Mérges veszekedést kezdtek s majdhogy össze nem verekedtek. A nagy zajra a bogárka fölébredt és figyelt.

— Ohó! Hiszen ezek az én bőröm felett pörölnek. Ha megegyeznek, végem van, — szólt magában a bogárka.

Szaporán megindult és pár pillanat múlva fönt volt a tetőn, eltűnt.

Az egyik csibe, a mint pörölés közben egyszer megint a kövér falat után nézett, hát — messze látta. Busan hagyták abba a vitát.

— Lám, ha nem pörölünk, egyikünk hozzá jutott volna a jó falathoz, így pedig mind a ketten éhen maradtunk.

— Máskor okosabbak leszünk s civakodás helyett megsegítjük egymást.

UJ RUHA.

(Képpel a czimlapon.)

KI merné tagadni
Hogy Ferike csinos?
Megmosdott, megfésülködött
Pedig ez oly kínos!

Keze, arcza tiszta,
Büszke is ám rája,
De a mi fő büszkesége:
Az szép új ruhája.

Ma, nevenapjára,
Először ölté fel,
Szóljon, aki versenyezni
Merne Ferikével.

Ferike, Ferike!
Hátha rossz uton jársz
Mikor a szép új ruháddal
Oly begyesen állasz.

Ruhát kapni pénzen,
Veheti akárki,
De az igazi dícséret
A jósnak jár ki.

Ne a szép ruhában
Teljék hát a kedved,
Hanem ha így szólnak rólad:
»Derek kedves gyermek!«

A LEGJOBB MULATSÁG.

— Beszélyke. —

EDVETLENÜL, unatkozva őgyelgett Emilke, egyik szobából a másikba ment és minduntalan így szólt:

— Mamácska, mit csináljak? olyan unalmas minden!

— Van elég játékszered, mulass azokkal szépen.

— Oh, már játszottam valamenynyivel! Az mind unalmas.

— Persze, mert már nagyocska vagy te arra, hogy örökké csak játékkal töltsd az időt. Ha olvasni tudnál, nagyon kellemes szórakozásod volna, olvashatnál szép meséket.

Emilke roppantul szerette a szép meséket, nagyon kapott hát rajta, hogy maga olvashassa.

— Kedves mama, hát taníts meg olvasni.

— Jól van, mindjárt hozzá foghatunk.

A könyves polczon meg volt még az ábéczés könyv, melyből Emilke bátyja tanult volt. A mama elővette s kezdődött a lecke. Mert hát persze az ábéczen kell kezdeni, a ki olvasni akar tudni.

Emilke eleinte megijedt, mikor a tömérdek betűt látta, mely a hány annyi-féle furcsa alakú. De nagy elszántan még is csak belefogott s a mama után hűségesen mondogatta: á, bé, czé!

Vagy tiz percz múlva úgy találta, hogy biz' ez nem egészen mulatságos és azt kezdte mondogatni, hogy szomjas, éhes, feje fáj.

— Dehogy fáj, — mondá a mama. — Csak kifogást keressz. De én most már nem eresztelek, mert apácska és a nagy-apa nevetnének rajtad, ha megtudnák, hogy nagy bátran belefogtál, aztán mindjárt megijedtél.

— Az igaz! Nem akarom, hogy ne vessenek rajtam.

És Emilke vitézül tanult tovább, úgy hogy még a mamának kellett végül mondanania:

— Mára elég. Majd holnap folytatjuk. Nagyon meg vagyok veled elégedve.

Ez a dicséret igen jól esett Emilkének, mert jó fiucska volt és tudta, hogy ha a mama így megdicséri, akkor igazán jól viselte magát.

— Holnap is meg fog dicsérni, csak azért is!

Az ilyen erős eltökélés nagyon dicséretes, ilyenre már szabad azt mondani, hogy csak azért is! És Emilke be is váltotta ígérését. Másnap már semmi kifogást sem keresett a lecke alatt és nagy figyelemmel hallgatta a mama magyarázatait. Pedig a ki jól figyel, az nagyon könnyen és gyorsan tanul. És így a mama másnap is csakugyan megdicsérte a szorgalmas kis diákot. Emilke pedig maga is meg volt elégedve magával, a tanulás után pedig olyan mulatságosnak találta játékait, mintha még soha sem látta volna azokat. Ez pedig természetes, mert mindenki úgy van azzal, hogy jól végzett munka után megelégedést érez és sokkal több örömet talál a szórakozásban.

Alig telt bele egy hét, már Emilke mind jól ismerte a nagy és kis betűket, aztán kezdett szótagokat olvasni. Ekkor

már kezdett mulatságot is találni a tanulásban, mert öröme telt benne, mikor egy-egy ismert szót megtalált a könyvben és el tudta olvasni. Most még buzgóbban tanult s nem telt bele fél esztendő, már egészen jól és folyékonyan olvasott, jutalmul pedig kapott szép mesekönyveket, melyekkel pompásan eltelt az ideje.

De még ennél is nagyobb örömet szerzett csakhamar szüleinek is, magának is azzal, hogy olvasni tudott. Egy napon az asztalon heverő naptárt kapta kezébe és lapozgatta. Eleinte nagyokat nevetett a furcsa neveken, melyek a naptárban vannak: Makárius, Pakómius, Korpács, Cziporján stb. Egyszerre azonban meglepetve állapotodott meg egy névnel.

— Ni, itt az van, hogy »László«... apácskának pedig László a neve. Bizonyosan a neve napja van.

A naptárban Emilke még nem tudott egy könnyen eligazodni. De addig olvasta, törte a fejét, míg végre is kisütötte, melyik napon lesz az apa nevenapja. Azt pedig már tudta, hogy ilyenkor illik gratulálni az apának. Nehogy valami tévedés legyen, szükségesnek találta a mamácskát beleavatni a titokba. A mama nem fogja elárulni az apának, mire készül a fiacskája.

A mama ugyancsak megörült, mikor Emilke megmondta, miben töri a fejét. Megörült, mert Emilke ezzel azt bizonyítja be, hogy figyelmes, szerető gyermek, a ki külön intés nélkül is megragadja az alkalmat, hogy jó szülei iránt érzett szeretetét és háláját kifejezze. De még az apa is örvendve ölelte meg fiacskáját, kivált mikor aztán megtudta, hogy Emilke

maga gondolt a gratulálásra, senki sem figyelmeztette. De a ki legjobban örült, az megint csak maga Emilke volt.

— Ezt mind annak köszönhetem, hogy tudok olvasni... Ha vártam volna, mig esztendőre iskolába küldenek, most mind ez az öröm még nem érhetett volna.

De csakhamar még ennél is nagyobb meglepedést érzett Emilke.

Egy napon kísértált a kertbe s eljutott a lugashoz, melyben a nagyapa szokott üldögelni. A nagyapa már igen öreg ember volt, nem járhatott sehova, ide a kertbe is vezetni kellett, mert a szemei nagyon megromlottak, alig-alig látott valamit, csak épen hogy egészen vak nem volt. Az ilyen öreg embernek pedig ugyancsak szomorú az élete, mert ha nem lát, már épen egészen tehetetlen, még csak olvasással sem töltheti idejét, halálra unatkozik. Most épen a mama állt ott a nagyapa mellett és így szólt:

— Nagyon sajnálom, kedves jó atyám, de el kell mennem, igen sürgős a dolgom.

— Csak menj, kedves leányom, — felelé az öreg szelíden. — Tudom én, hogy dolgotok van, nem tölthetitek mellettem az időt. Majd csak elüldögelek itt magam is.

— Talán csak eljön a Féri és fölolvassa majd az újságot.

— Dehogy jön... mondta tegnap, hogy a városba kell mennie. Különben nem is igen bánom, mert olyan rosszul hadarva olvas, hogy a felét sem értem, csak boszuságomra van az egész. Abba is fogom hagyni.

A nagyapa tudniillik fizetett valamit a rektor fiának, a ki eljárt hozzá s felolvasta neki az ujságot. Emilke rég látta ezt, — látta, de csak most jutott eszébe valami. A mint a mama távozott, Emilke oda szaladt a nagyapához.

— Nagyapácska, hátha én olvasnám föl neked az ujságot.

— Te, kis fiam? Hová gondolsz! Nem tudsz te még annyira olvasni.

— Megpróbáljuk. Majd iparkodom. . . Oh, nagyon fogok vigyázni.

— Jól van fiacskám, hát próbáljuk meg. Legalább megtudom, mennyire haladtál. A szobámban, az asztalomon van a hirlap.

Emilke előhozta a lapot és megkezdte az olvasást. Szépen, érthetően olvasta föl s a nagyapa meglepetve mondá:

— De hiszen pompásan megy! Nem is hittem volna!

Mikor már jó negyedóráig tartott az olvasás, a nagyapa abba akarta hagyatni, mert attól tartott, hogy Emilke elfáradt.

— Oh dehogy, kedves nagyapa! Bírrom én!

És mire dél lett, szépen lassan elkészültek az egész hirlappal. A jó nagyapa olyan vidám volt, a milyenek rég nem látták. Hogy ne? Először is kellemesen eltelt az ideje, azután meg arról is meggyőződött, hogy kis unokája nem csak ügyes, hanem jó gyermek is, ki nem röstelli a fáradságot, ha nagyapját szórakoztathatja. El is dicsekedett a nagyapa az ebédnél s az apa és a mama is örvendezve csókolgatták meg a kedves fiucskát. Emilke pedig egészen boldog volt. Lám,

olyan kis fiu és már annyi örömet szerezhet, sőt jót tehet a kedves nagyapával.

Nem volt többé szükség a hadarva olvasó Ferire, ezentul minden nap Emilke olvasta föl az ujságot, sőt felolvasott egyebet is. És természetesen, minél többet olvasott, annál jobban belegyakorolta magát és így neki is hasznára vált ez az időtöltés.

— Ez a fiucska egész áldás nekem, — mondá a nagyapa akárhányszor.

Soha sem történt többé, hogy Emilke kedvetlenül, unatkozva ögyelgett volna. Mert megtalálta azt, a mi a legjobb mulatság: a hasznos foglalkozást.

MIÉRT MOSDIK A CZICZA EVÉS UTÁN.

— Tréfás mesécske. —

EGYSZER egy hamis czicza kiment madarászni. Lesbe állt és addig-addig settenkedett a magvaeskát kereső verebek körül, míg egy hirtelen ugrással meg is kaparintott egyet.

— No, most már lesz jó vacsorám, — szólt elégedetten.

A szegény verebeeske persze rettenően megrémült és kétségbeesetten sipogott a czicza karmai közt.

— Már hiába vergődöl, — szólt a gyetlen czicza. — Mert biz' én megeszlek.

— Oh, hisz' abba már bele tudnék nyugodni, — szólt a veréb. — Csak az szomorít, hogy nem igazi uri czicza fog megenni.

— Micsoda? Hogy mered azt mondani, hogy én nem vagyok uri czicza.

— Oh tudom én azt jól. Az uri czizák mindig szépen megmosdanak, mielőtt evéshez fognának.

A czicza meg akarta mutatni, hogy ő uri czicza. Fölemelte egyik lábát és mosogatni kezdte a bajuszát. De a másik

lábával nem tarthatta eléggé erősen a prédáját, a veréb hirtelen megmozdult, kiszabadította magát és gunyos csiripeléssel elröppent.

A rászédett álmélkodva nézett utána.

— Ejnye a furfangos! Hogy rászédett! No de megállj, ezentul mindig csak evés után fogok mosakodni.

És azóta minden czicza evés után mosdik.

MIT BESZÉLNEK A VARJAK.

Mikor a varjak este összegyűlnek a háztetőn és kárognak, ugyan mit beszélnek? Ti azt nem tudjátok, mert nem értitek a varju nyelvet. De volt egyszer valaki, a ki értette és kileste?

Hát mit beszéltek?

Semmi egyebet, mint hogy elmeséltek egymásnak, ki mit csinált és mit látott egész nap. És sokan, nagyon sokan voltak köztök, a kiknek kis fiukkal és leányokkal volt dolguk.

— Én ma egész nap a szántóföldön jártam, — beszélte az egyik varju. — A mint ott röpkedtem, ráismertem egy kis fiura, aki iránt hálával tartozom, mert egyszer vásott ficzkók megfogtak és meg akartak ölni, de ez a jó fiucska megsajnál és kiszabadított. Láttam, hogy az apjával szántogat, az apa tartotta az eke szarvát, a fiu vezette az ökröket. Én pedig mindig utánok ballagtam a barázdában és fölszedtem a kizavart sok kártékony férget, mely különben elrágta volna a vetés gyökerét. Most a kis fiu apja bátran bevetheti a magot, féreg nem fogja bántani, jó termése lesz.

— Ez derék, — szólt a másik varju. — Én nem ilyen derék fiut láttam, a mint a házak körül röpkedtem. Egy ablakon bekukkantam és láttam, hogy egy iskolás fiu elaludt a leczkéje fölött. Nagyot rikkantottam s a lusta fiu ijedten ébredt föl,

hozzá is látott a tanulásához; de nem tudom, megtanulta-e a leczkét.

— Én meg egy torkoskodó kis leányt láttam, a mint a pohárszékhez lopózott s mert senki sem volt a szobában, kanalazni kezdte a befőttet. Én is nagyot rikkantottam, a zajra bejött mamája és látva, mi történt, megbüntette a torkoskodót.

— Én két vásott fiut láttam, a kik nem tudtak megosztani a kapott zsemlén s hajba kaptak, dulakodtak. A fejök fölött elröpülve nagyot rikkantottam, megijedtek, elfutottak s én elvittem a zsemlét.

— Én jó kis leányt láttam, ki beteg testvérkét ölében ringatta és bár a kicsike nagyon sirt, nyugtalankodott, a jó leányka nem vesztette el türelmét, hanem dalolgatott neki. Én pedig nem akartam zavarni s egészen csöndben odább röpültem.

Ilyetén mindegyik tudott valamit mesélni s valahányszor egy-egy rossz gyermekről volt szó, az egész varju társaság hangosan kiáltá.

— Kár! kár!

Magam is azt hiszem, de abban bizakodom, hogy az én kis olvasóim közt nincs sok olyan, a kiről este a varjugyűlésen azt mondják:

— Kár! Beh rossz gyermek! Kár, kár, kár!

BETÜREJTVÉNY.

Van 3 a, 3 á, 1 d, 1 i, 3 l, 2 n, 4 o, 1 ó, 4 r, 1 s, 1 sz, 1 t.

Ezeket a betűket úgy kell rendezni, hogy a középső függélyes és vízszintes sor keresztet alkotva, egy ragadozó állatnak adja a nevét: az első sor egy betűt jelentsen, a második egy idő-mértéket, a harmadik egy hivatalos helyiséget, a negyedik a fent említett vadállatot, az ötödik az ember után legtökéletesebb lényt, a hatodik az eső következményét, a hetedik meg egy betű legyen.